

prima instanță: L.Holivețcaia
instanța de apel: N.Traciuc, M.Anton, Iu. Cotruță

DECIZIE

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecător
judecători

Valentina Clevadî
Iuliana Oprea, Galina Stratulat,
Ion Druță, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Victoriabank” Societatea pe Acțiuni, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila și Gonciar Elena prin intermediul reprezentantului, avocatul Zama Vitalie, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Victoriabank” Societatea pe Acțiuni, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila, Gonciar Elena și Domentii Victor împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societatea pe Acțiuni, privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Banca Comercială „Victoriabank” Societatea pe Acțiuni, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Gonciar Elena și s-a menținut hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 01 decembrie 2015 de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 26 februarie 2014, BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila, Gonciar Elena și Domentii Victor au depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „ASITO” SA cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au indicat că, în ediția nr. 1-3 (4640-4642) din 03.01.2014, pagina 66 a Monitorului Oficial, în ediția nr. 1 (251) din 15.01.2014, pagina 9 a ziarului „Capital” a agenției de noutăți de afaceri „Infomarket” și pagina web

www.infomarket.md din 02.01.2014, la rubrica „Bănci”, de către pârât a fost publicat anunțul: „În atenția persoanelor fizice și juridice, clienți și parteneri ai BC „Victoriabank” SA”, cu următorul conținut: „CIA „Asito” SA în calitate de acționar al BC „Victoriabank” SA atenționează clienții și partenerii BC „Victoriabank” SA despre faptul că, după re alegerea actualului Comitet de Direcție al Băncii, toate tranzacțiile Băncii vor fi contestate în instanțele de judecată, în vederea declarării nulității acestora. În astfel de circumstanțe, răspunderea și riscurile aferente raporturilor juridice menționate, se pun pe seama persoanelor care decid participarea la aceste raporturi juridice cu banca”.

Suplimentar au indicat că, pârâtul, la 27.01.2014, a publicat pe pagina web a săptămânalului „Economist” www.eco.md, la rubrica „Advertorial”, un articol cu următorul titlu „Asito” își exprimă nedumerirea față de amenințările aduse de consiliul de administrație al BC „Victoriabank” SA de a da în judecată CIA „Asito” SA. În articolul dat, se fac unele constatări neprobate, și anume: „Înrăutățirea bruscă a rezultatelor activității BC „Victoriabank” SA aferente indicatorilor financiari principali. Datele care confirmă existența unor probleme în activitatea de creditare a băncii sunt bazate pe numeroasele adresări din partea colaboratorilor Băncii, pe articolele din mass- media, precum și pe existența unor dosare penale intentate”.

Opinează reclamantii că, informația publicată de către pârât nu corespunde realității, este una defăimătoare și se combate prin indicatorii de eficiență bancară publicată de Banca Națională a Moldovei.

Evidențiază că, activitatea Băncii este înalt apreciată de numeroasele instituții și reviste economice de profil din întreaga lume, astfel în anul 2013, BC „Victoriabank” SA a fost desemnată una dintre cele mai mari bănci din Europa de Sud-Est conform clasamentului SeeNews Top 100 SEE Banks, iar titlul de Banca anului 2013 în Republica Moldova, oferit în cadrul concursului independent „The Banker Awards” confirmă pe deplin dezvoltarea de performanță și încrederea de care se bucură BC „Victoriabank” SA.

De asemenea relevă că, toate performanțele atinse de BC „Victoriabank” SA constituie o dovadă a unui management de calitate aplicat într-un mediu echilibrat.

Susțin reclamantii că, sub conducerea Nataliei Politov-Cangaș în calitate de președinte și a întregului Comitet de Direcție, BC „Victoriabank” SA este situată în topul celor mai dezvoltate bănci din Republica Moldova, membrii Comitetului de Direcție sunt persoane publice ce activează în sistemul financiar bancar, fiind cunoscuți ca buni profesioniști de către un cerc mare de exponenți ai mediului de afaceri, inclusiv al celui financiar bancar, iar meritul președintelui BC „Victoriabank” SA, a fost confirmat și prin decorarea Nataliei Politov-Cangaș de către Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, cu ordinul „Gloria Muncii”, pentru merite în dezvoltarea sistemului bancar național, contribuție la

elaborarea și promovarea direcțiilor principale ale politicii monetar-creditare și activitate filantropică prodigioasă.

Accentuează că, informația răspândită de către pârât creează o imagine negativă a Băncii în ansamblu, ducând la pierderea încrederii clienților în instituția financiară pe care o conduc și, în rezultat, duce la atingerea nemijlocită a intereselor patrimoniale ale Băncii.

Totodată, reclamanții susțin că, suma simbolică solicitată a câte 1 000 lei pentru fiecare membru al Comitetului de Direcție, cu titlu de reparare a prejudiciului moral pentru lezarea reputației profesionale, onoarei și demnității, care este menită doar să accentueze existența prejudiciului moral suferit de către ei și vinovăției pârâtului prin răspândirea informațiilor false cu privire la activitatea băncii.

La 23 ianuarie 2014 s-au adresat pârâtului cu cerere prealabilă nr. 162-B-14, solicitând publicarea dezmințirilor și repararea prejudiciului material și moral cauzat Băncii și membrilor Comitetului de Direcție al BC „Victoriabnk” SA, însă răspuns nu au primit.

Consideră reclamanții că, comunicatele publicate de către pârât conțin informații defăimătoare, false, eronate, care nu corespund realității, deoarece Comitetul de Direcție al BC „Victoriabank” SA acționează în strictă conformitate și în limita atribuțiilor stabilite de statutul Băncii și legislația în vigoare, iar membrii Comitetului de Direcție au fost desemnați și aprobați în funcție conform normelor legale și nu există nici o hotărâre de judecată sau al unui alt organ competent, privind suspendarea exercitării funcțiilor de membru al Comitetului de Direcție.

Cer reclamanții, obligarea CIA „ASITO” SA să publice în Monitorul Oficial dezmințirea informațiilor publicate în Monitorul Oficial nr. 1-3 (4640-4642) din 03.01.2014 la pagina 66; să publice pe pagina web a agenției de noutăți și afaceri „Infomarket” – www.informarket.md, dezmințirea informațiilor publicate la 02.01.2014, la rubrica „Bănci”; să publice în ziarul „Capital Market” dezmințirea informațiilor publicate în ziarul nr. 1 (521) din 15.01.2014, pagina 9; să publice în publicația „Ziarul de Gardă” dezmințirea informațiilor publicate în ziarul nr. 1 (454) din 16.01.2014, pagina 23; să publice în publicația ziarul „Экономическая обозрение” nr. 1 din 17.01.2014, pagina 5; să publice pe pagina web a săptămânalului „Economist” – www.eco.md, dezmințirea informațiilor publicate la 27.01.2014, la rubrica „Advertorial”, precum și, încasarea de la CIA „ASITO” SA în beneficiul BC „Victoriabank” SA a sumei de 100 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și în beneficiul Comitetului de Direcție al Băncii, și anume: Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila, Gonciar Elena și Domentii Victor a sumei de 5 000 lei, a câte 1 000 lei/fiecare cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 01 decembrie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila, Gonciar Elena și Domentii Victor împotriva CIA „ASITO” SA, privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral, s-a respins.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila și Gonciar Elena au contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016 s-a respins apelul declarat de BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Gonciar Elena și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La 24 octombrie 2016, BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila și Gonciar Elena, prin intermediul reprezentantului, avocatul Zama Vitalie, au contestat decizia instanței de apel cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului au invocat că, au fost interpretate eronat normele de drept material, reiterând motivele expuse în instanțele judecătorești inferioare.

Menționează că, insinuările companiei intimate precum că, Comitetul de Direcție al BC „Victoriabank” SA ar putea acționa ilegal sau altfel decât prescriu actele normative interne, reprezintă o ofensă directă către membrii acestuia și lezează în mod direct reputația profesională, imaginea și onoarea lor.

Susțin că, s-a demonstrat cu certitudine că, prin crearea imaginii negative a băncii în ansamblu, informația răspândită a dus la pierderea încrederii clienților în instituția financiară și, ca rezultat final, duce la atingerea nemijlocită a intereselor patrimoniale ale Băncii.

Consideră că, suma solicitată cu titlu de reparare a prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei, a câte 1 000 lei/fiecare, este o sumă simbolică, care doar accentuează existența prejudiciului moral suferit de ei și existența vinovăției companiei intimate prin răspândirea informațiilor false cu privire la activitatea Băncii.

Mai mult ca atât, orice acțiune întreprinsă de către acționarii unei societăți, în special a unei instituții financiare, trebuie să corespundă și nu poate veni în contradicție cu principiile de guvernare corporativă, iar acțiunile întreprinse de compania intimată, în calitate de acționar al Băncii, au avut drept scop defăimarea și prejudicierea considerabilă a reputației profesionale a Băncii, precum și a membrilor Comitetului de Direcție.

Mai consideră că, hotărârile contestate nu au întrunit condițiile prevăzute de art. 241 alin. (2) CPC și art. 6 CEDO, și anume, nu cuprind explicit motivele de drept

care au format convingerea acestora, acestea nefiind descrise, analizate și apreciate, motivarea fiind înlocuită cu fraze generale, tipizate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa participanților la proces la 15 iulie 2016 (f.d. 170), însă, având în vedere că la materialele dosarului nu este anexată dovada recepționării acesteia de către recurenți, recursul declarat la 24 octombrie 2016, se consideră depus în termen.

Examinând motivele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila și Goncear Elena prin intermediul reprezentantului, avocatul Zama Vitalie urmează a fi admis, din alte motive decât cele invocate în cererile de recurs, având în vedere următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că, înaintând cererea de chemare în judecată împotriva BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila, Goncear Elena și Domentii Victor au solicitat obligarea CIA „ASITO” SA să publice în Monitorul Oficial dezmințirea informațiilor publicate în Monitorul Oficial nr. 1-3 (4640-4642) din 03.01.2014 la pagina 66; să publice pe pagina web a agenției de noutăți și afaceri „Infomarket” – www.infomarket.md, dezmințirea informațiilor publicate la 02.01.2014, la rubrica „Bănci”; să publice în ziarul „Capital Market” dezmințirea informațiilor publicate în ziarul nr. 1 (521) din 15.01.2014, pagina 9; să publice în publicația „Ziarul de Gardă” dezmințirea informațiilor publicate în ziarul nr. 1 (454) din 16.01.2014, pagina 23; să publice în publicația ziarul „Экономическое обозрение” nr. 1 din 17.01.2014, pagina 5; să publice pe pagina web a săptămânalului „Economist” – www.eco.md dezmințirea informațiilor publicate la 27.01.2014, la rubrica „Advertorial”, încasarea de la CIA „ASITO” SA în beneficiul BC „Victoriabank” SA a sumei de 100 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și în beneficiul Comitetului de Direcție al Băncii, și anume: Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila, Goncear Elena și Domentii Victor a sumei de 5 000 lei, a câte 1 000 lei/fiecare cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Fiind investită cu judecarea pricinii, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii cererii de chemare în judecată depusă de BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila, Goncear Elena și

Domentii Victor împotriva CIA „ASITO” SA, privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

În susținerea soluției date prima instanță, făcând referire la prevederile art. art. 2, 3 alin. (1) și 24 din Legea nr. 64 cu privire la libertatea de exprimare, a reținut că, nu au fost stabilite în cadrul examinării pricinii temeuri legale ce ar restricționa dreptul la libertatea de exprimare și nu a fost stabilit nici un indice de natură să determine faptul că a avut loc lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale ale BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila, Gonciar Elena și Domentii Victor.

Judecând apelul declarat de BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila și Gonciar Elena, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge apelul declarat doar de BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu și Gonciar Elena ca neîntemeiat și cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 357 CPC, hotărârile susceptibile de apel pot fi atacate, până a rămâne definitive, în instanță de apel care, în baza materialelor din dosar și a celor prezentate suplimentar, verifică corectitudinea constatării circumstanțelor de fapt ale pricinii, a aplicării și interpretării normelor de drept material, precum și respectarea normelor de drept procedural, la judecarea pricinii în primă instanță.

Conform art. 360 alin. (1) lit. a) CPC, sunt în drept să declare apel, părțile și alți participanți la proces.

Potrivit art. 373 alin. (1) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

La caz, prezintă relevanță și dispozițiile art. 390 alin. (1) lit. f) CPC, care stipulează că, decizia instanței de apel trebuie să conțină concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Iar, art. 240 alin. (1) CPC, prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că, contrar acestei prevederi, instanța de apel, judecând apelul, era obligată indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica și/sau concretiza părțile care au declarat apel.

În asemenea circumstanțe de fapt și de drept Colegiul reține că, instanța de apel, contrar prevederilor art. 390 alin. (1) lit. f) CPC, nu a examinat și nu s-a expus asupra

apelului declarat de către Vangheli Ludmila prin cererea de apel depusă la 19.05.2016 de către BC „Victoriabank” SA, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila și Gonciar Elena, respectiv, în cadrul deciziei emise la 19 mai 2016 nu sunt expuse concluziile instanței de apel drept urmare a examinării apelului declarat și de Ludmila Vangheli, fapt ce a dus la încălcarea prevederilor art.373 alin. (1) CPC.

Colegiul menționează că, atunci când un motiv (argument), invocat de o parte este decisiv pentru rezultatul procedurii, impune un răspuns specific și explicit (cauza Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 30; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 28). Astfel, trebuie examinate argumentele principale ale reclamantului (cauza Buzescu împotriva României, pct. 67 și cauza Donadze împotriva Georgiei, pct. 35), iar motivele care vizează respectarea drepturilor și libertăților garantate de Convenție sau Protocoalele sale, instanțele naționale trebuie să le examineze cu rigoare și grijă deosebită (cauza Wagner și J.M.W.L. împotriva Luxemburgului, pct. 96).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6.1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (hotărârea Artico împotriva Italiei, din 13 mai 1980, seria A, nr. 37, p. 16, § 33), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real „ascultate”, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 implică mai ales în sarcina „instanței” obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (hotărârea Perez împotriva Franței (GC), cererea nr. 47.287/99, & 80, CEDH 2004-I și hotărârea Van der Hurk împotriva Olandei, din 19 aprilie 1994) [seria A, nr. 288, p. 19, §59].

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și, deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Banca Comercială „Victoriabank” Societatea pe Acțiuni, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila și Gonciar Elena prin intermediul reprezentantului, avocatul Zama Vitalie.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Victoriabank” Societatea pe Acțiuni, Politov-Cangaș Natalia, Ghimpu Corneliu, Vangheli Ludmila, Gonciar Elena și Domentii Victor împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societatea pe Acțiuni privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Valentina Clevadi

judecători

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Ion Druță

Dumitru Mardari